

RATTEN REDDEN MENSEN

Tekst & Beeld: Maarten Boersma

Ratten mogen in Nederland wellicht een slechte naam hebben, in Afrika redden zij mensen.

De Belgische organisatie *Apopo* traint in Tanzania hamsterratten om landmijnen en tuberculose op te sporen. De dieren beschikken over een uitzonderlijk reukvermogen; ze zijn in staat TNT, de springstof in landmijnen te ruiken, maar ook de tbc-bacterie in het sputum van besmette personen.

De afgelopen jaren hebben ratten van Apopo al meer dan 83.000 landmijnen

opgespoord. Zo'n 900.000 mensen kunnen daardoor weer wonen en werken in voorheen onveilige gebieden.

Ratten staan hun mannetje ook in de gezondheidszorg. Microscopen zijn vaak verouderd, waardoor minder dan de helft van de patiënten wordt opgespoord. Sputummonsters waarin bij microscooponderzoek de bacterie niet is aangetroffen, worden daarom vanuit heel Tanzania naar Apopo gebracht. Daar worden ze eerst verhit, zodat ze niet meer schadelijk zijn voor de dieren

en hun trainers. Daarna mogen de ratten aan het werk. In nog geen twintig minuten screenen ze zo'n honderd monsters. Elk monster wordt door vier ratten besnuffeld. Wanneer minimaal twee ratten aangeven dat een monster toch de tbc-bacterie bevat, wordt het monster nog een keer onderzocht met een betere microscoop. De ratten hebben in de afgelopen jaren in Tanzania meer dan 280.000 monsters onderzocht en daarbij 7.000 extra patiënten opgespoord. ●

Rat leert in Tanzania landmijnen op te sporen.

Rat aan het werk in Angolees mijnenveld.

Rat onderzoekt sputum op tbc.

Tanzaniaanse laboranten met hun rat.

